

OBNOVLJENA MLETAČKA KULA SV. MARTINA IZ 15. STOLJEĆA - NOVI VIDIKOVAC POVIJESNE JEZGRE BUJA

Pogled na Učku i Tršćanski zaljev

Zanimljivo je da je dio kule bio u privatnom vlasništvu, a nasljednik je pronađen u Trstu. Zadovoljan planom o obnovi darovao je 2012. godine Gradu Bujama svoj vlasnički udjel

BUJE - Buje je, uz vidikovac smješten pri vrhu najvišeg gradskog zvonika, 48-metarskog sv. Servula iz 15. stoljeća, dobilo još jedan novi vidikovac - na vrhu obnovljene kule sv. Martina ili Mletačke kule koja se nalazi na najzapadnijoj točki povijesne jezgre Buja.

Peterokutni tlocrt

S obrambene kule puca pogled na čitavu sjeverozapadnu Istru, ali i na istok sve do Učke, vrhova Čićarije; na sjeveru su već pobrda piranskog zaleda, a na zapad pogled seže sve do Jadranskog mora i Tršćanskog zaljeva. Kula je branila zapadna vrata u grad, a bila je sastavni dio srednjovjekovnih zidina koje su štitele naselje smješteno na bujskom brijegu. Za razliku od ostalih kula koje su građene klasično, četverokutno, ova se izdvajala peterokutnim oblikom.

Mletačka kula u Bujama

Većina je bujskih kula tijekom stoljeća postala dio novih stambenih zgrada, međutim, upravo je ova ostala očuvana u punoj visini, što se ponajviše pripisuje činjenici da je bila nastanjena tijekom 18. i 19. stoljeća, pa sve do sredine 20. stoljeća kada je i nju počeo nagrizati zub vremena.

Smatra se da je sagrađena u drugoj polovici 15. stoljeća, na što upućuje peterokutni tlocrt karakterističan za razdoblje eksperimentiranja u

gradnji utvrda protiv topova, zatim konzole pri vrhu kule koje upućuju na stilska obilježja mletačke kasne gotike te konačno naziv "Villa" koji se koristi za ovaj dio grada što može upućivati da se radilo o predjelu izvan gradskih zidina koji je inkorporiran tek obnovom zidina u drugoj polovici 16. stoljeća.

Budući da su unutar utvrde pronađene različite strukture zidova, izvjesno je da je današnja kula sv. Martin izgrađena na temeljima starije.

Obnova je počela 2010. godine, prvotno s trodimenzionalnim laserskim snimanjem objekta, što je obavila tvrtka Vektra iz Varaždina, čiji je model poslužio kao podloga za izradu nacrtu postojećeg stanja te istraživačkih i ostalih radova potrebnih za rekonstrukciju. Arheološka istraživanja na objektu i okolišu obavio je 2011. godine Hrvatski restoratorski zavod, da bi se zatim u tri godišnje faze izvodila statička sanacija i obnova

kule za što je projekt izradila porečka tvrtka Istra inženjering.

Zanimljivo je da je dio kule bio u privatnom vlasništvu, a nasljednik je pronađen u Trstu. Zadovoljan planom o obnovi darovao je 2012. godine Gradu Bujama svoj vlasnički udjel. Radove je koordinirao gradski Odjel za prostorno uređenje uz pomoć Odjela za komunalne djelatnosti, dok su glavni izvođači bili žminjska tvrtka Kapital te bujska tvrt-

ka Brolex. Investicija je ukupno iznosila 1,23 milijuna kuna, pri čemu je talijanska regija Veneto donirala 521 tisuću, Ministarstvo kulture 240 tisuća, Istarska županija 150 tisuća, dok je Grad Buje osigurao 326 tisuća kuna.

Obnova počela 2010.

Mletačka će kula kao obnovljena povijesno-kulturna baština, ali i nova turistička točka zasigurno pridonijeti razvitku kulturnog turizma grada na brijegu, koji ima uzlaznu tendenciju. U gradskoj upravi planiraju nove zahvate u starogradskoj jezgri, a tiče se uređenja trga u podnožju kule te rekonstrukcije objekta tik uz kulu koji je u gradskom vlasništvu, kazala nam je gradska pročelnica za prostorno planiranje Vanesa Marić Medica. U nju bi se smjestila kušaonica autohtonih domaćih proizvoda Bujštine i domaćih vina po kojem je ovaj kraj toliko poznat.

Također bi obližnje staro groblje sv. Martina trebalo postati spomen-park u kojem bi se sačuvala memorija prostora, ali i oživio ovaj dio grada. U suradnji s Konzervatorskim odjelom u Puli u tijeku je sanacija i uklanjanje napuštenih, ruševnih građevina unutar jezgre koje su prijetile prolaznicima.

Andelo DAGOSTIN